

Handboek AVG Kennislab voor Urbanisme

Samenvatting van de directie

De AVG-wetgeving is van toepassing op de activiteiten van Kennislab voor Urbanisme: Kennislab voor Urbanisme maakt gebruik van ‘persoonsgegevens’ (art. 2,3 en 4 AVG).

De juiste interpretatie van de AVG is nog gaande. De wet kent enige “onduidelijkheden”. Kennislab voor Urbanisme zal dan ook rekening moeten houden met toekomstige aanpassingen n.a.v. aanvullende richtlijnen vanuit de Autoriteit Persoonsgegevens. Kennislab voor Urbanisme volgt in dit kader ook de aanvullingen in de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming ¹

Het handboek is niet in beton gegoten. Onze organisatie is een lerende organisatie. Er zullen nog fouten (incidenten) gaan voorkomen en naar aanleiding daarvan kunnen maatregelen (beschreven in dit handboek) worden bijgesteld.

Dit Handboek is bedoeld voor de drie bij de AVG betrokken partijen:

1. De Autoriteit Persoonsgegevens, die het recht heeft om bij ons te verifiëren of het beleid en doorgevoerde maatregelen voldoet aan de AVG
2. De medewerkers van Kennislab voor Urbanisme: als communicatiemiddel zodat zij bewust worden van de consequenties van deze nieuwe wet,
3. Onze (ICT-)leveranciers. Wij kunnen aan de hand van dit handboek met hen afstemmen of de verwerking voldoet aan de regels van dit handboek.

¹ UAVG, zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040940/2018-05-25>

Versiebeheer

Document naam / Datum / e.v. Tijd	Opmerkingen
Handboek AVG Kennislabs voor Urbanisme 2021-05-25 18:00	Eerste definitieve versie
Handboek AVG Kennislabs voor Urbanisme 2021-05-25 13:38	Tussenversie met verbeteringen van Edgar
Handboek AVG Kennislabs voor Urbanisme 2021-05-25 18:00	Controle door Evert Jan, toegevoegd dit versiebeheer en een bijlage met het model verwerkersovereenkomst wat Kennislabs voor Urbanisme hanteert, zie: Bijlage 1: Verwerkersovereenkomst

Inhoudsopgave

Samenvatting van de directie	2
Versiebeheer	2
1 Het AVG-beleid bij Kennislabs voor Urbanisme	5
1.1 Beleid m.b.t. de doelbinding en grondslagen verwerking	6
1.2 Beleid m.b.t. Verwerkersovereenkomsten	6
1.3 Beleid m.b.t. minimale gegevensverwerking	7
1.4 Beleid m.b.t. het verzamelen van gegevens	7
1.5 Beleid m.b.t. Direct Marketing	8
1.6 Beleid m.b.t. de verwerking voor andere doeleinden	8
1.7 Beleid m.b.t. verwerken van bijzondere categorieën	9
1.8 Beleid m.b.t. personen jonger dan 16 jaar	9
1.9 Beleid m.b.t. doorgifte van gegevens	9
1.10 Beleid m.b.t. geautomatiseerde verwerking	9
1.11 Beleid m.b.t. archivering	9
1.12 Beleid m.b.t. de koppelingen met andere systemen	9

1.13	Beleid m.b.t. pseudonimisering bij analyses	9
1.14	Beleid m.b.t. het omgaan met inbreuken	10
1.15	Beleid m.b.t. een Functionaris voor de Gegevensbescherming	10
1.16	Beleid m.b.t. de beveiliging en toegang tot de informatie	10
1.17	Beleid m.b.t. Personeel	10
1.18	Beleid m.b.t. Gegevensbeschermingsgeffectbeoordeling	11
1.19	Beleid m.b.t. risico' s op inbreuk	11
1.20	Beleid m.b.t. bezwaar, beperken en wissen	11
1.20.1	Beleid in het geval van wissen en beperken	11
1.20.2	Situaties waarin belangen van Betrokkene ondergeschikt zijn	12
1.20.3	Grondslagen voor afwijkend beleid	12
1.21	Beleid m.b.t. rapportages, controles en audits	13
1.22	Beleid t.a.v. interne werkprocessen	13
1.23	Beleid m.b.t. mitigerende maatregelen	13
2	AVG intern georganiseerd	14
2.1	Functies en Taken	14
2.1.1	Taken van de directie	14
2.1.2	Taken van de Verwerkingsverantwoordelijke	14
2.1.3	Taken van de Verwerker Ref: AVG art. 28.	14
2.2	Afhandelen van vragen van Betrokkenen	16
2.2.1	Proces	16
2.2.2	Registratieformulier-Vraagafhandeling	18
2.3	Acteren op inbreuken (Datalek)	19
2.3.1	Registreren Melding	19
2.3.2	Zijn er Persoonsgegevens gelekt?	20
2.3.3	Spoed calamiteit	20
2.3.4	Registratieformulier Datalek (intern)	21
2.3.5	Aanmeldingsformulier bij AP	22
2.3.6	Communicatie met betrokkenen	22
2.3.7	Regulier beheer	22

3 Technische maatregelen	24
3.1 Register van Bedrijfsmiddelen	24
3.2 Beveiligingsmaatregelen op bedrijfsmiddelen	24
3.2.1 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. Werkstations	24
3.2.2 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. Smartphones	25
3.2.3 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. e-mailen	25
3.2.4 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. telewerken.	25
3.2.5 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. Printers.	26
3.2.6 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. applicaties	26
3.2.7 Doorgevoerde fysieke maatregelen (op kantoor eigen Bedrijf)	26
3.2.8 Doorgevoerde maatregelen maatregelen m.b.t. het netwerk	27
3.3. Back-up's, vernietiging van data en audit bestanden	27

1 Het AVG-beleid bij Kennislabs voor Urbanisme

Het AVG-beleid bij Kennislabs voor Urbanisme is uitgewerkt in een aantal onderwerpen. Alle onderwerpen zijn van gelijkelijk belang voor het uiteindelijke resultaat: de verwerking van persoonsgegevens afdoende gewaarborgd, naar de regels van de AVG.

1.1 Beleid m.b.t. de doelbinding en grondslagen verwerking

Doelstellingen van Kennislabs voor Urbanisme

Kennislabs voor Urbanisme is een stichting, gespecialiseerd in het bedenken en uitvoeren van creatieve en innovatieve samenwerkingsvormen en bijeenkomsten op het gebied van stedenbouwkundige en ruimtelijke vraagstukken. We doen dit dikwijls met jongprofessionals op verzoek van overheden en voor het bedrijfsleven. Dat doen we meerdaagse summerschools en eendaagse ontwerpateliers, masterclasses en seminars, afstudeer- en stageplaatsen voor studenten en congressen, studiereizen, ontwikkeltrajecten voor startups en fotowedstrijden. Daarvoor is onder meer verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk.

Beleid

Het beleid van Kennislabs voor Urbanisme is erop gebaseerd dat uitsluitend persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk voor de ondersteuning van de bedrijfsprocessen voor het realiseren van haar doelstelling.

Beleid m.b.t. de grondslagen voor verwerking

Voor het gerechtvaardigd zijn van een verwerking is een grondslag nodig naar de eisen van art. 6 AVG. Er zijn diverse grondslagen, waarvan er voor Kennislabs voor Urbanisme maar enkele relevant zijn:

1. wettelijke verplichting, b.v. info te verstrekken aan belastingdienst
2. overeenkomst, b.v. verkoopcontracten met klanten en arbeidscontracten werknemers
3. uit gerechtvaardigd belang, deze grondslag moet voldoen aan de duidelijke criteria van 'welbepaaldheid' en uitdrukkelijk omschreven zijn
4. met toestemming van betrokkenen

Register van Verwerkingen

Voor de details m.b.t. de systemen, administraties, grondslagen e.d. zie het Register van Verwerkingen.

1.2 Beleid m.b.t. Verwerkersovereenkomsten

Met iedere Verwerker die voor Kennislabs voor Urbanisme persoonsgegevens (van de administraties als in de registers) verwerkt, moet de Verwerkingsverantwoordelijke een verwerkersovereenkomst aangaan.

Het beleid is erop gericht om het initiatief bij de Verwerker te laten liggen om tot een Verwerkersovereenkomst te komen. Dit is natuurlijk om praktische redenen: de Verwerker heeft (meestal) meerdere klanten voor wie mijn of meer dezelfde overeenkomst gemaakt moet worden.

Als een Verwerker geen Verwerkersovereenkomst heeft en ook niet binnen enige maanden zal aanleveren, dan zal de Verwerkingsverantwoordelijke het Model Verwerkersovereenkomst aanbieden zie bijlage

De volgende situaties doen zich voor:

1. Een getekende Verwerkersovereenkomst. De Verwerkingsverantwoordelijke en Verwerker sluiten gezamenlijk een Verwerkersovereenkomst die voldoet aan de AVG voorzien van handtekeningen
2. Een verwerkersovereenkomst van een Grote Organisatie. De Verwerker is een groot bedrijf (zoals Google, Microsoft, Mailchimp etc.), met zo'n soort bedrijf kan vaak geen individuele overeenkomst worden afgesloten. De Verwerkingsverantwoordelijke laat c.q. gaat alle juridische stukken onderzoeken om te bepalen of voldaan wordt aan de AVG:
 - a. Indien dit het geval is, dan zal de Verwerkingsverantwoordelijke periodiek (in de praktijk is de afspraak dat de betrokken collega verantwoordelijk is voor de jaarlijkse evaluatie) onderzoeken of er niks gewijzigd is in de juridische stukken van de Verwerker
 - b. Indien dit niet het geval is, dan zal Kennislab voor Urbanisme een andere Verwerker gaan zoeken.

1.3 Beleid m.b.t. minimale gegevensverwerking

Er zullen niet meer gegevens worden verzameld dan die welke voor het verwerken van een administratie noodzakelijk zijn ('genoeg is genoeg'). Per administratie zullen de te verwerken gegevens worden vastgesteld.

1.4 Beleid m.b.t. het verzamelen van gegevens

Voor het verwerken van persoonsgegevens uit de administraties zullen gegevens worden verzameld. In de Bijlage 1 wordt bij iedere administratie vastgelegd wat de herkomst is van alle privacygevoelige gegevens zijn.

Gegevens van personen zullen alleen worden gebruikt:

1. indien de Betrokkenen expliciet toestemming hebben verleend. De toestemming moet kunnen worden aangetoond.
2. indien de Persoonsgegevens afkomstig zijn van publieke bronnen (o.a. van sociale media).
3. indien de Persoonsgegevens afkomstig zijn van een aangekocht en "legitiem" databestand. Kennislab voor Urbanisme dient wel te onderzoeken en vast te stellen of een leverancier zich gehouden heeft aan de eisen van de AVG.

1.5 Beleid m.b.t. Direct Marketing

Kennislab voor Urbanisme organiseert inspirerende bijeenkomsten en probeert betrokkenen middels kruisbestuiving te verbinden. Rode draad hierin zijn onderwerpen binnen het domein waar Kennislab voor Urbanisme opereert: smart city.

Nieuwe campagnes dienen vooraf door de directie te worden goedgekeurd.

Voor communicatie met Betrokkenen in het kader van DM is het opnemen van die gegevens in een mailingbestand noodzakelijk. Er bestaat bij DM (doorgaans) geen contractuele relatie met de Betrokkene; zij zijn (functioneel) breed geïnteresseerd in de diensten en de informatie van Kennislab voor Urbanisme. Een mailing aan Betrokkene wordt daarom geacht op grondslag van *gerechtvaardigd belang* te worden gedaan.

Betrokkenen in bestanden van Kennislab voor Urbanisme hebben voor het opnemen daarin direct of indirect voor toepassing van DM-mailings hun toestemming gegeven. Toestemming voor opname in het emailing-bestand wordt aangenomen te zijn, als:

1. Betrokkene zich, op wat voor manier dan ook, voor de mailings opgeeft. De gebruikelijke manier is het aanvinken van de optie 'toezenden mailing' op de site of via de link in een proef-mailing.
2. Betrokkene zijn gegevens aan Kennislab voor Urbanisme of een vertegenwoordiger van Kennislab voor Urbanisme verstrekt. Ook het afgeven van een visitekaartje valt hieronder.
3. Betrokkene duidelijk blijkt heeft gegeven van een functionele of zakelijke relatie met de diensten van Kennislab voor Urbanisme.
4. Betrokkene gedurende langere tijd (tenminste 3 keer) al deel uitmaakt van de mailings via de mailinglist en zich niet door middel van de opt-out, die iedere mailing biedt, heeft uitgeschreven.
5. Betrokkene een zodanige functie heeft dat die als publiekelijk of publiekelijk bekend mag worden beschouwd.
6. Informatie van en over Betrokkene bekend is gemaakt via openbare publicaties, o.a. de sociale media.

Van actieve aanmeldingen voor DM en van overeenkomsten met Betrokkenen wordt aantekening gehouden in de applicatie "Mailcamp".

1.6 Beleid m.b.t. de verwerking voor andere doeleinden

Het is de Verwerkingsverantwoordelijke en Verwerker niet toegestaan de gegevens voor een ander doel te verwerken dan aangegeven als in § 1.1 Beleid m.b.t. Doelbinding en in §1.2 Beleid m.b.t. Grondslagen van dit Handboek.

Indien een voornemen voor verwerking voor andere doeleinden dan in de administraties gedefinieerd zich voordoet, zal daaraan een MT-beslissing ten grondslag moeten liggen. De Verwerkingsverantwoordelijke wordt dan via een aanwijzing geïnstrueerd. De administraties en registers worden bijgewerkt alvorens een andere verwerking uit te voeren.

1.7 Beleid m.b.t. verwerken van bijzondere categorieën

Kennislabs voor Urbanisme registreert en verwerkt geen bijzondere categorieën van gegevens als in art. 9 van de AVG. Kennislabs voor Urbanisme registreert en verwerkt geen gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en/of strafbare feiten. Het is verboden gegevens onder die categorieën op enigerlei wijze te verzamelen en/of te verwerken.

1.8 Beleid m.b.t. personen jonger dan 16 jaar

Het controleren en verkrijgen van toestemming voor verwerking van persoonsgegevens van kinderen is door de aard van de activiteiten van Kennislabs voor Urbanisme niet van toepassing. Indien zich zo'n situatie mocht (of lijkt) voordoen zal Kennislabs voor Urbanisme nagaan of dat de bedoeling is geweest, met inachtneming van het gestelde in art. 8 van de AVG.

1.9 Beleid m.b.t. doorgifte van gegevens

Doorgifte van gegevens aan landen buiten de EU en/of Internationale Organisaties is niet toegestaan, tenzij wettelijk verplicht

1.10 Beleid m.b.t. geautomatiseerde verwerking

Bij Kennislabs voor Urbanisme vindt geen geautomatiseerde (individuele) besluitvorming of profilering plaats op basis van de gegevens uit de administraties.

1.11 Beleid m.b.t. archivering

Archivering van gegevens vindt plaats naar aard en relevantie van de administraties, in de Register (zie bijlage 1) wordt dit nader gespecificeerd.

1.12 Beleid m.b.t. de koppelingen met andere systemen

Het beleid is om in principe geen koppelingen met andere systemen aan te leggen. Als dit echt nodig is dan wordt in de registers van bijlage 1 expliciet vastgelegd wat de reden is van deze koppeling. De volgende mogelijkheden zijn er:

1. Informatie wordt uit een ander systeem (van een andere organisatie) gehaald en vastgelegd in de eigen toepassing.
2. Informatie wordt uit een ander systeem geraadpleegd tijdens de verwerking maar niet vastgelegd in de eigen toepassing.
3. Informatie wordt ingebracht in een ander systeem (doorgifte).
4. Het andere systeem kan informatie raadplegen.

1.13 Beleid m.b.t. pseudonimisering bij analyses

Het beleid is dat het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze wordt uitgevoerd zodat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke Betrokkene kunnen worden gekoppeld.

Ten behoeve van analyses voor (strategisch) bedrijfsbelang kunnen gegevens van alle administraties worden gebruikt, mits deze gepseudonimiseerd conform bovenstaande tekst.

Voor Kennislab voor Urbanisme is deze paragraaf niet van toepassing

1.14 Beleid m.b.t. het omgaan met inbreuken

Geconstateerde inbreuken worden afgehandeld conform art. 33 van de AVG. Van constatering, afhandeling en resultaat wordt aantekening gehouden zie verder [2.2.2 Proces: Acteren op inbreuken | Ref: AVG art. 33](#)

1.15 Beleid m.b.t. een FG ²

Kennislab voor Urbanisme kent op grond van de eisen gesteld in art. 37 van de AVG geen specifieke positie van Functionaris voor de Gegevensbescherming toe.

Er zal geen Functionaris voor de Gegevensbescherming worden aangesteld; de directie is collegiaal verantwoordelijk voor de gegevensbescherming.

1.16 Beleid m.b.t. de beveiliging en toegang tot de informatie

Voor de beveiliging van en de toegang tot informatie zijn organisatorische en technische maatregelen getroffen:

1. De organisatorische maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 2.
2. Voor de technische maatregelen, zie hoofdstuk 3. Kennislab voor Urbanisme heeft ervoor gekozen om enige artikelen uit de ISO 27001 te implementeren.

1.17 Beleid m.b.t. Personeel

Het beleid m.b.t. het eigen Personeel:

1. er wordt regelmatig getoetst of medewerkers hun verantwoordelijkheden begrijpen en derhalve geschikt zijn voor het uitvoeren van hun functie,
2. medewerkers worden dit handboek ter beschikking gesteld.

In de arbeidsovereenkomst wordt de clausule opgenomen:

- a. dat de medewerker dit handboek heeft ontvangen,
- b. dat de medewerker is verplicht tot geheimhouding van alle gegevens over het bedrijf, de bedrijfsvoering en klanten van de werkgever waarvan hij weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat deze vertrouwelijk zijn.
- c. Deze verplichting geldt ook na beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

² FG = Functionaris voor de Gegevensbescherming

- d. Bij ondertekening van deze arbeidsovereenkomst gaat de medewerker akkoord met deze geheimhoudingsverplichting,
 - e. De geheimhoudingsovereenkomst wordt afgesloten voordat persoonsgegevens (mogen) worden verwerkt
3. Alle medewerkers krijgen een bewustzijnstraining en zullen regelmatig worden bijgeschoold (eerstkomende keer: juni 2021).
 4. Het beleid m.b.t. Personeel van de Verwerker geldt dat er min of meer dezelfde regels van toepassing zijn als voor de eigen medewerkers. Dit wordt vastgelegd in de verwerkersovereenkomst.

1.18 Beleid m.b.t. Gegevensbeschermings-effectbeoordeling

De grootte en de aard van de gegevens bij Kennislabs voor Urbanisme verplichten niet tot het uitvoeren van een gegevensbeschermings-effectbeoordeling.

Kennislabs voor Urbanisme heeft met dit handboek een beleid opgesteld dat, naar haar mening, voldoet aan de door de AVG gestelde passende organisatorische en technische maatregelen.

1.19 Beleid m.b.t. risico's op inbreuk

Het risico op inbreuk op de gegevens bij Kennislabs voor Urbanisme wordt niet hoog ingeschat. Voor het voorkomen van inbreuken zijn technische en organisatorische maatregelen genomen naar de stand van de techniek, in overeenstemming met de eisen van de AVG. Technische maatregelen zijn verwoord in hoofdstuk 3 van dit handboek.

1.20 Beleid m.b.t. bezwaar, beperken en wissen

Indien Betrokkene verzoekt te worden gewist, beperkt wil worden in verwerking of bezwaar maakt tegen verwerking, moet dat in principe worden gehonoreerd.

Er kunnen omstandigheden zijn waarin het een vitaal belang van Betrokkene of van anderen is om het verzoek niet te honoreren of dat Kennislabs voor Urbanisme zelf prevalerende dwingende gerechtvaardigde gronden heeft voor de verwerking. In dat geval mag Kennislabs voor Urbanisme een aantal maatregelen nemen:

- persoonsgegevens alsnog verwerken of
- persoonsgegevens niet (direct) wissen

Voor beleid van bezwaar wordt het beleid van wissen en beperken aangehouden.

1.20.1 Beleid in het geval van wissen en beperken

Kennislabs voor Urbanisme voert, op verzoek daartoe, de procedures op basis van hoofdstuk 3 van dit handboek, de nodige stappen uit om persoonsgegevens te wissen of in beperking te stellen.

Voor het wissen worden, rekening houdend met de beschikbare technologie en met de uitvoeringskosten, redelijke maatregelen, waaronder technische maatregelen, genomen.

In het geval van beperking van verwerking van die doeleinden, moet de Verwerkingsverantwoordelijke, bij het verzamelen van (nieuwe) gegevens toetsen en zeker stellen of daarin gegevens van Betrokkene voorkomen, om te voorkomen dat die worden verwerkt.

Het bestand waarin de “gewiste” persoonsgegevens worden bewaard, dient enkel dit doel en wordt verder strikt beperkt! Bij het beperken wordt zeker gesteld dat de kans op inbreuk door onrechtmatig verwerken van persoonsgegevens minimaal is.

Betrokkene wordt van de maatregelen en, zo mogelijk, van het resultaat op de hoogte gesteld.

1.20.2 Situaties waarin belangen van Betrokkene ondergeschikt zijn

Veel persoonsgegevens zijn geënt op digitale informatie waarin emailadressen een centrale vervullen. Indien Betrokkene zeker wil stellen dat verwerking na een verzoek daartoe niet meer plaatsvindt en ook niet meer zal plaatsvinden, zullen aanvullingen op een te verwerken bestand daarop moeten worden gecontroleerd.

Het beleid van Kennislabs voor Urbanisme is daarom dat voorafgaand aan iedere verwerking van persoonsgegevens waarop aanvullingen zijn gedaan sinds de beperking of het wissen, een controle wordt gedaan of de gegevens van Betrokkene niet op een of andere wijze alsnog zijn toegevoegd.

Kennislabs voor Urbanisme zal dan ook minimaal een bestand aanhouden dat email-adressen van Betrokkenen die verzocht hebben om beperkt te worden in verwerking of te worden geëist, aanhouden.

het bestand “beperkte” persoonsgegevens mag voor geen enkele andere doel worden gebruikt. Er is geen duur voor wissen van dat bestand vastgesteld.

1.20.3 Grondslagen voor afwijkend beleid

De grondslagen voor het afwijken op verzoeken tot beperken of wissen zijn:

“art. 6.1.d: ...de verwerking is noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of van een andere natuurlijke persoon te beschermen;...”

“art 17.1.c: ... wissen hoeft niet wanneer betrokkene maakt overeenkomstig artikel 21, lid 1, bezwaar tegen de verwerking, en er zijn geen prevalerende dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking,...;”

“art.21.: ...De verwerkingsverantwoordelijke staakt de verwerking van de persoonsgegevens (in het geval van bezwaar) tenzij hij dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking aanvoert die zwaarder wegen dan de belangen, rechten en vrijheden van de betrokkene....”

1.21 Beleid m.b.t. rapportages, controles en audits

Ten behoeve van de controle op het juiste en rechtmatige toepassing en het functioneren van de AVG en de organisatie zullen rapportages, controles en audits worden gedaan.

De Verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor het controleren op de juiste toepassing van het AVG-beleid en van de toepassing van de maatregelen van dit handboek. Hij stelt jaarlijks een controleschema op.

Audits kunnen worden gepland en uitgevoerd conform het interne kwaliteitsbeleid. Audits door de toezichthouder, vallen hier ook onder.

1.22 Beleid t.a.v. interne werkprocessen

Voor de uitvoering van de AVG binnen Kennislab voor Urbanisme zijn interne werkprocessen vastgesteld en beschreven in Hoofdstuk 2.

De directie is proceseigenaar van de processen. De uitvoering van de processen is bindend. Toestemming voor afwijking daarvan kan alleen door de de directie worden gegeven.

1.23 Beleid m.b.t. mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen kunnen worden genomen naar aanleiding van incidenten (soms direct), controles, audits en evaluaties.

De Verwerkingsverantwoordelijke is geautoriseerd tot het nemen van tijdelijke mitigerende maatregelen. De directie moet deze tijdelijke maatregelen verwerken in dit handboek opdat het definitieve maatregelen zijn geworden.

2 AVG intern georganiseerd

2.1 Functies en Taken

2.1.1 Taken van de directie

De directie van Kennislabs voor Urbanisme is verantwoordelijk voor de invoering en de toepassing van het AVG-beleid en van de maatregelen beschreven in dit handboek.

De directie ziet er actief op toe dat het AVG-beleid wordt geïmplementeerd. Hij treft maatregelen indien wordt geconstateerd dat het handboek niet wordt toegepast of dat er anderszins lacunes zijn in het voldoen aan de AVG. De directie stelt de Verwerkingsverantwoordelijke en de Verwerker in staat het beleid adequaat uit te voeren.

2.1.2 Taken van de Verwerkingsverantwoordelijke

De Verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de maatregelen van de AVG als beschreven in dit handboek.

De formele taken van de Verwerkingsverantwoordelijke zijn:

1. het uitvoeren van het beleid verwoord in dit handboek,
2. het maken van (schriftelijke instructies) voor de V's, in lijn met dit handboek,
3. bepalen welke eigen medewerkers toegang krijgen tot specifieke registers,
4. het zorgdragen voor het aangaan en uitvoeren van Verwerkers- overeenkomsten:
 - a. met iedere (ICT-) leverancier die persoonsgegevens verwerkt of daar toegang toe heeft,
 - b. bij grote leveranciers bij voorkeur een verwerkers- overeenkomst van hen,
 - c. dat speciale aandacht wordt besteed aan de afhankelijkheid van leveranciers van derde partijen. Dat geldt met name voor cloud (hosting) omgevingen die zij daarvan betrekken,
5. het regelmatig evalueren van het beleid,
6. het gevraagd en ongevraagd adviseren aan MT om beleid aan te passen,
7. het (laten) bijhouden van registers (bijlage 1),
8. het aannemen van verzoeken van Betrokkenen en het beleggen van deze verzoeken in de organisatie,
9. het assisteren bij inspecties,
10. het geven van toestemming aan de V's dat taken en bevoegdheden aan andere V's kunnen worden gedelegeerd,
11. het zorgdragen voor voldoende competent personeel als het gaat om de kennis over de AVG en de toepassing hiervan.

De Verwerkingsverantwoordelijke zorgt ervoor dat personeel tenminste voldoet aan:

- a. het hebben van kennis van de administraties die worden gevoerd,
- b. het hebben van kennis van de Verwerkersovereenkomsten,
- a. het hebben van kennis van de Applicaties waarmee administraties worden gevoerd.

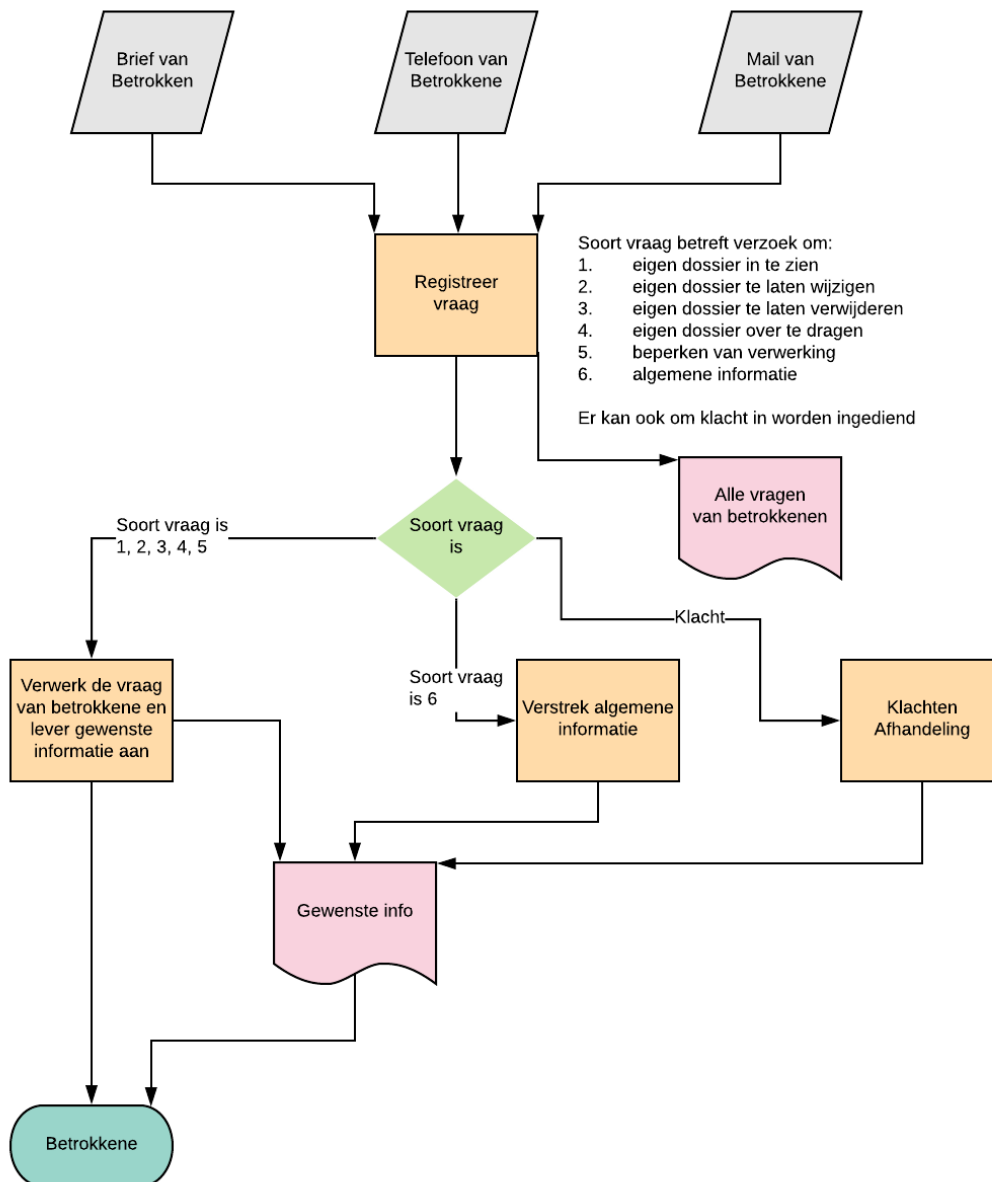
2.1.3 Taken van de Verwerker | Ref: AVG art. 28.

De taken van de Verwerker zijn:

1. de Verwerker handelt in de geest van de AVG en van dit handboek,
2. de Verwerker zal alleen Persoonsgegevens verwerken in opdracht van de Verwerker, de Verwerker heeft geen zeggenschap over de Persoonsgegevens,
3. de Verwerker zal volgt de instructies van de Verwerkingsverantwoordelijke, als in de verwerkersovereenkomst, op en mag de Persoonsgegevens niet op een andere manier verwerken, tenzij de Verwerkingsverantwoordelijke daar van te voren toestemming of opdracht voor geeft c.q. heeft gegeven.,
4. de Verwerker neemt geen andere verwerker (onderaannemer) in dienst zonder voorafgaande specifieke of algemene schriftelijke toestemming van de Verwerkingsverantwoordelijke.

2.2 Afhandelen van vragen van Betrokkenen

2.2.1 Proces

Alle vragen van Betrokkenen en gegeven antwoorden worden vastgelegd in een register: zie [2.3.2 Registratieformulier-Vraagafhandeling](#). De processtappen worden onder verantwoordelijkheid van de Verwerkingsverantwoordelijke doorgevoerd.

Basis-processtappen:

1. verzoeken en vragen van Betrokkenen kunnen binnenkomen via mail, post of een telefoontje. Vragen worden bij de Verwerkingsverantwoordelijke ingediend,

2. de Verwerkingsverantwoordelijke registreert vragen en verzoeken op het Registratieformulier-Vraagafhandeling, hierop staat o.a. de NAW van Betrokken, de Datum vraag en de soort vraag: bestaande uit:
 - a. eigen dossier in te mogen zien,
 - b. eigen dossier te laten wijzigen,
 - c. eigen dossier te laten verwijderen,
 - d. eigen dossier over te dragen,
 - e. beperken van verwerking,
 - f. algemene informatie,
 - g. een klacht.
3. in het geval van situaties a t/m e wordt het gewenste verzoek procedureel doorgevoerd en Betrokkene worden geïnformeerd. Op het Registratieformulier-Vraagafhandeling zal de datum afgifte genoteerd worden.
4. in het geval van algemene informatie, beoordeelt de Verwerkingsverantwoordelijke of de gewenste algemene informatie verstrekt kan/mag worden.

Op het Registratieformulier-Vraagafhandeling wordt de datum afgifte genoteerd . Indien de Betrokkene niet tevreden is omtrent de geleverde informatie wordt dit dossier omgezet in een klacht.
5. in het geval van een Klacht, zal de Verwerkingsverantwoordelijke contact opnemen met de DIR. Mogelijk wordt zelf de Privacy-jurist geraadpleegd om te bepalen of de klacht gegrond is. De DIR dan wel de Verwerkingsverantwoordelijke zal persoonlijk contact opnemen met degene die de klacht ingediend heeft.

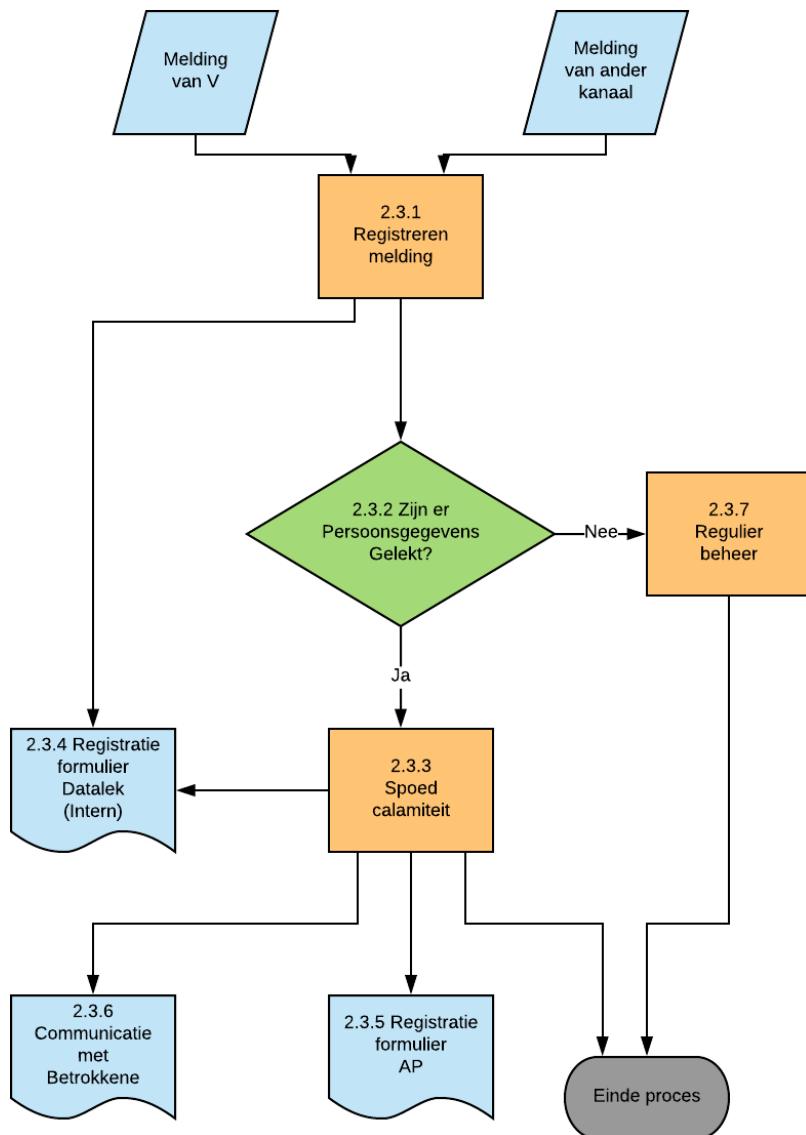
2.2.2 Registratieformulier-Vraagafhandeling

Iedere vraag, klacht etc. van een Betrokkene wordt in dit formulier vastgelegd, zie samenhangend proces: [2.2 Afhandelen vragen van Betrokkenen](#)

Datum vraag	dd-mm-jj
Omschrijving vraag	
Soort vraag	Maak keuze uit: <ul style="list-style-type: none"> ☐ eigen dossier inzien ☐ eigen dossier wijzigen ☐ eigen dossier verwijderen ☐ eigen dossier over te dragen ☐ beperken van verwerking ☐ algemene informatie ☐ klacht ☐ anders
Naam, mail en GSM van betrokkene	
Opgepakt door (b.v. Verwerkingsverantwoordelijke of ICT-specialist)	
Beschrijving afhandeling	
Status	<ul style="list-style-type: none"> ☐ nieuw ☐ mee bezig ☐ afgehandeld

2.3 Acteren op inbreuken (Datalek)

2.3.1 Registreren Melding

Bij paragraaf 2.3.4 staat de layout van het Registratieformulier Datalek (intern) . Dit formulier is een verkorte versie van het aanmeldingsformulier van de AP. Bij het Registeren van de melding wordt dit formulier al deels ingevuld.

Afkomst melding

Op het Registratieformulier Datalek (intern) staat aangegeven van wie de melding afkomstig is.

1. van de Verwerker,
2. via eigen constatering,
3. via een Audit of PenTest,
4. via een nieuwe ISO/NEN eis,
5. via wijziging in wet en regelgeving,
6. via leverancier van één van de vele software onderdelen die gebruikt worden in uw applicaties,
7. via ander kanaal.

2.3.2 Zijn er Persoonsgegevens gelekt?

(Vermeende) inbreuken op de privacy worden onmiddellijk door de Verwerker aan de Verwerkingsverantwoordelijke gemeld, ook als er nog niet duidelijk is of er sprake is van een datalek.

De Verwerker moet dit uiterlijk binnen 24 uur melden omdat de Verwerkingsverantwoordelijke de plicht heeft datalekken binnen 72 uur aan te melden (aan de AP).

Indien er (nog) geen persoonsgegevens gelekt zijn, maar hierop wel een risico bestaat, Ga dan verder met 2.3.6 Regulier beheer.

2.3.3 Spoed calamiteit

In de crisis-aanpak wordt een checklist afgewerkt van acties:

1. Belangrijk is dat de Verwerkingsverantwoordelijke en Verwerker ook in het weekend goed bereikbaar zijn. Afhankelijke van de omvang van de calamiteit kan er voor gekozen worden om een 24 uren bezetting te creëren. De werktijden voor Verwerkingsverantwoordelijke en Verwerker zijn minimaal:
 - a. Ma. t/m Vr. van 9:00 tot 22:00
 - b. Zaterdag. van 9:00 tot 22:00
 - c. Zondag van 9:00 tot 22.00
2. indien zinvol (dit ter beoordeling door de V) zal de server (applicatie) tijdelijk off line gezet worden, bijv..om het lekken direct te laten stoppen.
3. de Verwerker zal direct starten met een onderzoeken wat de impact van een inbreuk is. De Verwerker zal ook de benodigde ICT experts alloceren.
4. In dit onderzoek worden de volgende aspecten meegenomen:
 - a. welke persoonsgegevens zijn gelekt?
 - b. hoeveel persoonsgegevens zijn gelekt?
 - c. wat is de oorzaak van het lek?
 - d. is er een tijdelijke “workaround” beschikbaar, opdat men zo snel mogelijk weer kan werken?
 - e. kan een eerste inschatting gemaakt worden hoe lang een oplossing gaat duren?
5. de Verwerkingsverantwoordelijke stelt De DIR direct op de hoogte van het incident. De DIR beoordeelt zelf of zij de afhandeling overlaat aan de Verwerkingsverantwoordelijke alleen,

6. de Verwerkingsverantwoordelijke stelt binnen 72 uur de Autoriteit Persoonsgegevens op de hoogte van het lek, *indien het daadwerkelijk een datalek blijkt te zijn en er risico op gevolgen voor Betrokkene zijn*,
7. de Verwerkingsverantwoordelijke stelt de getroffen Betrokkenen op de hoogte van het lek.

2.3.4 Registratieformulier Datalek (intern)

1	Datum tijd incident	dd-mm-jj hh:mm Dit betreft het tijdstip waarop de Verwerkingsverantwoordelijke op de hoogte is gesteld van het incident
2	Omschrijving melding	Geef een samenvatting van het beveiligingslek / beveiligingsincident / datalek: wat is er gebeurd? Vermeld hier ook de naam van het betrokken systeem
3	Afkomst melding	Maak keuze uit: ☐ van de V ☐ via eigen constatering ☐ via een Audit of PenTest ☐ via een nieuwe ISO/NEN eis ☐ via wijziging in wet en regelgeving ☐ via leverancier ☐ via ander kanaal
4	Zijn er persoonsgegevens gelekt?	☐ Spoed calamiteit ☐ Behandelen in regulier proces ☐ Weet niet
5	Aantal Betrokkenen	Van hoeveel personen zijn de persoonsgegevens betrokken bij het beveiligingsincident? Geef a.u.b. een minimum en maximum aantal persone
6	Categorieën	Welke typen persoonsgegevens zijn betrokken bij het beveiligingsincident?
7	Soort Betrokkene	Omschrijving groep personen om wiens gegevens het gaat. Geef aan of het gaat om medewerkersgegevens, gegevens van internetgebruikers. Bijzondere aandacht verdienen gegevens van een kwetsbare groepen personen, zoals kinderen
8	Betrokkenen bekend?	Zijn de contactgegevens van de betrokken personen bekend? Het kan zijn dat betrokkenen geïnformeerd moeten worden over het datalek, kunnen we deze personen in dat geval bereiken
9	Registers	Welke Registers (zie bijlage 1) zijn geraakt

10	Oorzaak	<p>Wat is de oorzaak van het beveiligingsincident? Heeft u een idee hoe het beveiligingsincident heeft kunnen ontstaan?</p> <p>Op welke datum of in welke periode heeft het beveiligingsincident plaats kunnen vinden? Geef dit a.u.b. zo specifiek mogelijk aa</p>
11	Beschrijving afhandeling	
	Status	☐ nieuw ☐ mee bezig ☐ afgehandeld

2.3.5. Aanmeldingsformulier bij AP

Het aanmelden van een datalek: procedure: zie de site van de AP:
<https://datalekken.autoriteitpersoonsgegevens.nl/actionpage?0>

Bij Twijfel of de aanmelding nodig is: gewoon aanmelden!

2.3.6 Communicatie met betrokkenen

In principe worden alle betrokkenen op de hoogte gesteld van het lekken van hun persoonsgegevens, tenzij er een dringende reden bestaat om dit niet te doen, in dat geval zal de AP toetsen of de genoemde reden “dringend” is.

2.3.7 Regulier beheer

De meeste meldingen hebben geen spoed, maar dienen wel te leiden tot een onderzoek en analyse en wellicht nieuwe maatregelen. Afhandeling van dit soort meldingen is een standaard onderdeel van het reguliere technische ICT beheer.

De Verwerkingsverantwoordelijke hoeft niet structureel op de hoogte worden gebracht van alle zaken die in het regulier beheer zijn behandeld. Op verzoek kan de Verwerkingsverantwoordelijke eens per jaar om een rapportage vragen.

De Verwerker wordt wel dringend geadviseerd alle meldingen en doorgevoerde acties te registreren

3 Technische maatregelen

3.1 Register van Bedrijfsmiddelen

Alle bedrijfsmiddelen worden in een inventarisatie overzicht benoemd en vastgelegd. Per middel wordt geregistreerd:

1. nummer (ID) van het bedrijfsmiddel
2. naam medewerker die bedrijfsmiddel in bezit heeft
3. naam leverancier
4. geïnstalleerde software
5. beschrijving van doorgevoerde beveiligingsmaatregel(en), zie §3.2
6. garantietermijn (datum einde garantie)
7. laatste controle door ICT-specialist

3.2 Beveiligingsmaatregelen op bedrijfsmiddelen

Voor bedrijfsmiddelen gelden de volgende basisregels:

1. een bedrijfsmiddel is, waar mogelijk, zo ingericht dat er geen persoonsgegevens worden opgeslagen ('zero footprint')
2. voor het geval dat een zero footprint (nog) niet realiseerbaar is, of functioneel onwenselijk is, worden de in onderstaande paragrafen beschreven maatregelen doorgevoerd. Denk hierbij ook aan het feit dat er er niets direct gegevens opgeslagen behoeven te zijn, maar dat ook automatisch ingelogd kan worden in privacygevoelige systemen omdat user/paswoorden zijn opgeslagen op het Bedrijfsmiddel
3. alle in onderstaande paragrafen gestelde maatregelen worden doorgevoerd door de ICT-specialist, tenzij anders aangegeven.

3.2.1 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. Werkstations

Voor Werkstations gelden de volgende maatregelen:

1. Ieder Werkstation kan door één of meerdere gebruikers benut worden. Iedere gebruiker heeft een unieke user en password voor de toegang tot zijn eigen omgeving.
2. Ieder Werkstation zal na 15 minuten in de slaapstand gezet worden.
3. Ieder Werkstation wordt uitgerust met een virus-programma.
4. De harddisk van het Werkstation wordt encrypted.
5. Wanneer een Werkstation naar een reparateur gaat, zal ICT-specialist het Werkstation onderzoeken of er persoonsgegevens lokaal opgeslagen zijn:
 - o indien JA:
 - i. zal de ICT-specialist zal gebruiker vragen deze persoons- gegevens elders op te slaan of te verwijderen,
 - ii. zal de ICT-specialist de persoonsgegevens verwijderen, alvorens het Werkstation naar de reparateur kan.
 - o indien NEE:
 - i. dan kan dit Werkstation direct naar de reparateur.

6. Tijdens het onderzoek van stap 5 kan beoordeeld worden dat het defect niet ligt aan de harde schijf. Indien deze schijf demontabel is, dan zal het Werkstation zonder schijf naar de reparateur gestuurd worden en is het onderzoek van stap 5 niet meer nodig.

7. Indien een werknemer niet meer een Werkstation nodig heeft, bv. omdat de werknemer:

- o uit dienst gaat
- o een andere functie heeft gekregen binnen het bedrijf
- o langdurig ziek is (dan wel zwanger)

dan:

- o wordt er een nieuwe gebruiker aangemaakt (in het besturingssysteem)
- o wordt het oude account in principe verwijderd, het kan zijn dat er een overgangperiode nodig is om bij de oude gebruikersgegevens te moeten komen. Er wordt in dit geval wel vastgelegd hoe lang deze overgangperiode noodzakelijk is.

Medewerkers mogen met toestemming van de DIR telewerken. Medewerker nemen dan hun draagbare Werkstation, in principe, mee naar huis. Des te minder Workstations er op het bedrijf zijn, des te minder risico en effort er nodig is om eventuele schade door een inbreuk te herstellen.

3.2.2 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. Smartphones

- iedere Smartphone is beveiligd met een uniek wachtwoord,
- Indien gezichts- of vingerafdruk-herkenning mogelijk is wordt deze beveiliging gehanteerd (i.p.v. het wachtwoord),
- iedere Smartphone zal na maximaal 5 minuten in de slaapstand gezet worden, de ICT-specialist zal dit instellen, de gebruiker van de smartphone mag dit niet wijzigen,
- er wordt gebruik gemaakt van Microsoft Exchange Server voor de email. De ICT-specialist heeft daarmee de mogelijkheid om mail op afstand te verwijderen van de smartphone.

Deze maatregelen worden structureel doorgevoerd. Gebruikers van Smartphones moeten bewust van de noodzaak daarvan worden gemaakt.

3.2.3 Doorgevoerde beveiligingsmaatregelen m.b.t. e-mailen

Voor e-mailen van persoonsgegevens geldt dat deze in een excell bestand zijn opgenomen en opgeslagen en dat de gegevens altijd als een bijlage wordt verstuurd.

Voor het e-mailen wordt gebruik gemaakt van Outlook Express dat op alle

werkstations van de werknemers van Kennislab voor Urbanisme is geïnstalleerd.

3.2.4 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. telewerken.

Indien gewerkt wordt via internet(-verbindingen), gelden de volgende maatregelen:

1. medewerkers mogen thuiswerken,
2. medewerkers hebben de mogelijkheid om (ook) van andere locaties te werken,

3. medewerkers mogen geen gebruik maken van publieke netwerken zonder beveiliging, hieronder vallen ook gast-wifi-netwerken. Mocht er geen andere optie zijn, dan dient men de roaming (hotspot) functionaliteit van zijn of haar eigen mobiel te gebruiken. Deze mag niet gedeeld worden met anderen,
4. medewerkers die thuiswerken mogen geen privé gegevensdragers en/of andere opslagmedia gebruiken voor werk. Alleen het Werkstation en de smartphone (in bruikleen) mogen gebruikt worden voor opslag van code, data en/of documenten,
5. persoonlijke apparatuur mag niet gebruikt worden voor werkgerelateerde zaken. Denk hierbij aan een personal computer voor thuis. Ook geldt dit voor niet-fysieke middelen zoals; persoonlijke e-mailadressen en/of telefoonnummers.
6. medewerkers die thuiswerken worden geacht om hun eigen netwerk goed te hebben beveiligd, met min. WPA encryptie voor het WIFI-netwerk

Werken via een VPN verdient de voorkeur omdat de beveiliging centraal geregeld kan worden.

3.2.5 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. printers.

Vanuit verschillende werkplekken kan geprint worden naar 1 centrale printer. Indien een medewerker persoonsgegevens gaat printen dan is de afspraak dat deze medewerker direct zijn printwerk ophalen dit ter voorkoming van inzage door onbevoegden en derden.

3.2.6 Doorgevoerde maatregelen m.b.t. applicaties

Hier worden applicaties bedoeld die persoonsgegevens bevatten of verwerken:

1. een gebruiker moet ten minste eens per jaar haar of zijn wachtwoord wijzigen. Dit wordt geautomatiseerd afgedwongen in de applicatie. Indien dit laatste niet mogelijk is, dan wordt dit procedureel afgesproken met alle medewerkers,
2. indien de applicatie Two-factor-authenticatie ondersteunt, dan dient dit middel altijd ingezet te worden,
3. indien de applicatie geen Two-factor authenticatie ondersteunt en het gaat om persoonsgegevens betreffende de bijzondere categorieën, dan dient de leverancier deze optie te ontwikkelen.

3.2.7 Doorgevoerde fysieke maatregelen (op kantoor eigen Bedrijf)

Check-Privacy adviseert als standaard om alle applicaties onder te brengen bij een Cloud leverancier. Hierbij gaan wij dan uit van eigen *dedicated servers*! De voordelen hiervan zijn:

1. superieure bewaking in de vorm van:
 - a. groot hek om het datacenter,
 - b. gesloten ruimtes alleen toegankelijk met speciale pasjes,
 - c. cameratoezicht,
 - d. 24 uur bewaking.
2. (vaak) goedkoper!

Het nadeel is:

1. lagere performance (trager),

2. Het (moeten) afsluiten van een Verwerkersovereenkomst.

Indien de server(s) op een eigen locatie zijn geplaatst dan:

1. dient de server in afgesloten ruimte te staan,
2. dient deze ruimte goed geventileerd te worden,
3. dient de server niet op de grond te staan, vanwege gevaar m.b.t. waterschade,
4. dient de backup buitenshuis bewaard te worden.

3.2.8 Doorgevoerde maatregelen maatregelen m.b.t. het netwerk

De volgende maatregelen worden/zijn doorgevoerd:

1. er zijn twee aparte WIFI netwerken beschikbaar:
 - a. voor alle medewerkers is er een wifi-verbinding met user en password ingericht,
 - b. voor gasten is er een openbare wifi-verbinding beschikbaar,
2. voor deze twee WIFI netwerken dienen 2 routers beschikbaar te zijn. Vanuit security is het niet aan te bevelen om met 1 router te werken die 2 verbindingen kan leveren.

3.3. Back-up's, vernietiging van data en audit bestanden

De meest basale veiligheidsmaatregel voor databestanden, is “borgen”:

1. iedere nacht wordt er één of meerdere- back-up' s gemaakt,
2. op deze back-up 's worden opgeslagen:
 - a. de database,
 - b. de files-directory met oa. Word, Excel, PDF documenten,
 - c. alle mailwisseling,
3. logbestanden m.b.t. gebruikers betreft informatie welke exacte gebruiker persoonsgegevens heeft geraadpleegd, gewijzigd en/of verwijderd):
 - a. indien de applicatie deze gegevens kan back-uppen, dan dient dit ook uitgevoerd te worden,
 - b. Indien de applicatie persoonsgegevens verwerkt van de bijzondere categorieën, dan moet de applicatie deze logbestanden ook back-uppen.
4. Logbestanden m.b.t. systeembeheerders / applicatieontwikkelaars: informatie welke acties zijn ondernomen die in verband staan met persoonsgegevens:
 - a. indien de applicatie deze gegevens kan back-uppen, dan dient dit uitgevoerd te worden,
 - b. Indien de applicatie persoonsgegevens verwerkt van de bijzondere categorieën, dan moet de applicatie deze logbestanden back-uppen,
 - c. de systeembeheerder c.q. applicatie ontwikkelaar moet deze gegevens niet kunnen muteren.
5. De bewaartermijn van de back-up's zijn vastgesteld en staan vermeld in de registers.

Bijlage 1: Verwerkersovereenkomst

B.1.1 Standaard model (meest gangbaar)

Dit is het standaard model dat Check-Privacy adviseert om te gebruiken

B.1.1.1 Standaard onderdeel

Deze paragraaf komt altijd voor

Verwerkersovereenkomst

1.Contractpartijen:

- 1.1.Verwerkersverantwoordelijke te weten, statutair gevestigd te, vertegenwoordigd door hierna te noemen: “VV”,
- 1.2.Verwerker te weten, statutair gevestigd te, vertegenwoordigd door hierna te noemen: “V”, gezamenlijk aan te duiden als: “Partijen”;

Overwegende dat:

Partijen op dd-mm-eejj een Verwerkersovereenkomst met betrekking totb.v.de software applicaties, gesloten te hebben. Ter uitvoering van deze Verwerkersovereenkomst worden Persoonsgegevens verwerkt zodat de AVG van toepassing is.

2.Definities

In deze verwerkersovereenkomst gelden de definities zoals vastgesteld in artikel 4 van de AVG.

3.Totstandkoming, duur en beëindiging van deze verwerkersovereenkomst

- 3.1.Deze verwerkersovereenkomst treedt in werking op de datum waarop Partijen deze ondertekenen.

- 3.2. Deze verwerkersovereenkomst is onderdeel van de overeenkomst m.b.t. de diensten van Partijen en zal gelden voor zolang de overeenkomst/afpraak duurt.
- 3.3. Indien de overeenkomst eindigt, eindigt deze verwerkersovereenkomst automatisch; de verwerkersovereenkomst kan niet apart worden opgezegd.
- 3.4. Na beëindiging van deze verwerkersovereenkomst zullen de lopende verplichtingen voor Partijen, zoals het melden van datalekken, waarbij de persoonsgegevens van Verwerkingsverantwoordelijke betrokken zijn, en de plicht tot geheimhouding blijven voortduren.

4. Verwerken persoonsgegevens

- 4.1. Partijen zullen alleen persoonsgegevens verwerken in opdracht van Verwerkingsverantwoordelijke en heeft geen zeggenschap over de persoonsgegevens. XXX volgt de instructies van Verwerkingsverantwoordelijke hierover op en mag de persoonsgegevens niet op een andere manier verwerken, tenzij Verwerkingsverantwoordelijke daar van te voren toestemming of opdracht voor heeft gegeven.
- 4.2. In de registers van bijlage 1 wordt opgenomen welke persoonsgegevens XXX precies zal verwerken en voor welke verwerkingsdoeleinden.
- 4.3. XXX houdt zich aan de wet en verwerkt de gegevens op een behoorlijke, zorgvuldige en transparante wijze.
- 4.4. XXX mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming geen andere dan overeengekomen personen of organisaties inschakelen bij het verwerken van de persoonsgegevens. (Vraag:
- 4.5. Wanneer XXX met toestemming van Verwerkingsverantwoordelijke andere organisaties inschakelt, moeten deze organisaties minimaal voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in deze verwerkersovereenkomst.
- 4.6. Wanneer Verwerkingsverantwoordelijke een verzoek krijgt van een Betrokkene die zijn of haar privacy rechten wil uitoefenen, werkt XXX daar binnen een termijn van 14 dagen aan mee. Deze rechten bestaan uit een verzoek om inzage, verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming, bezwaar maken tegen de verwerking van de persoonsgegevens en een verzoek tot overdraagbaarheid van de eigen persoonsgegevens.
- 4.7. De VV kan informatie opvragen omtrent de Gegevensbeschermingseffectbeoordeling, in dat geval moet de V de gewenste informatie verschaffen.

5. Beveiligen van persoonsgegevens

- 5.1. Partijen zorgen ervoor dat de persoonsgegevens van Verwerkingsverantwoordelijke voldoende worden beveiligd. Om verlies en onrechtmatige verwerkingen te voorkomen neemt XXX passende technische en organisatorische maatregelen.
- 5.2. Deze maatregelen zijn afgestemd op het risico van de verwerking. Een overzicht van deze maatregelen en het beleid hierover bij Partijen zijn vermeld in een separate bijlage 2.
- 5.3. Een Partij mag een inspectie of audit in de organisatie van de andere Partij laten uitvoeren om te bepalen of het verwerken van de persoonsgegevens aan de wet en de afspraken uit deze verwerkersovereenkomst voldoet. Hierbij zal de andere Partij medewerking verlenen, waaronder het toegang verlenen tot ruimtes en relevante systemen en het ter beschikking stellen van alle relevante informatie.
- 5.4. De kosten voor de uitvoering van deze audit zullen voor de rekening van de andere Partij komen wanneer blijkt dat deze andere Partij zich niet aan de verplichtingen in deze verwerkersovereenkomst houdt.
- 5.5. De controle op de algehele verwerking van persoonsgegevens door Partijen kan, naast de audit mogelijkheid, ook gebeuren via zelfevaluatie.
- 5.6. Wanneer een van de Partijen vindt dat een wijziging in de te nemen beveiligingsmaatregelen noodzakelijk is, treden Partijen in overleg over de wijziging daarvan. De kosten voor het wijzigen van de beveiligingsmaatregelen komen voor de rekening van degene die de kosten maakt.

6. Datalekken

- 6.1. In geval van een ontdekking van een mogelijk datalek zal de Verwerker z.s.m. na ontdekking daarvan dit melden aan Verwerkingsverantwoordelijke.
- 6.2. Na de melding van een datalek moet de Verwerker de Verwerkingsverantwoordelijke op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen rondom het datalek en de maatregelen die de Verwerker heeft getroffen om de omvang van het datalek te beperken en te beëindigen en een soortgelijk incident in de toekomst te kunnen voorkomen.
- 6.3. Het is niet toegestaan dat de Verwerker een melding van een datalek doet aan de Toezichthouder en de Verwerker mag niet de Betrokkenen informeren over het datalek. Dit is de verantwoordelijkheid van Verwerkingsverantwoordelijke.
- 6.4. Kosten die gemaakt worden om het datalek op te lossen (het op peil brengen tot een adequaat beveiligingsniveau), de schade daarvan te herstellen en voor het nemen van noodzakelijke preventieve maatregelen, komen voor rekening van de Partij die voor het datalek aansprakelijk is.

7. Geheimhouding

- 7.1. Partijen zullen de verstrekte persoonsgegevens geheim houden, tenzij dit op basis van een wettelijke verplichting niet mogelijk is.
- 7.2. Partijen zullen ervoor zorgen dat ook zijn personeel en ingeschakelde hulppersonen zich aan deze geheimhouding houden, door een geheimhoudingsplicht in de (arbeids-)contracten op te nemen.

8. Teruggave persoonsgegevens en bewaartermijn

- 8.1. Na het beëindigen van deze verwerkersovereenkomst geeft de Verwerker de persoonsgegevens op verzoek van en zo mogelijk terug. Eventuele achtergebleven persoonsgegevens zal de Verwerker op een zorgvuldige en veilige manier vernietigen.
- 8.2. De persoonsgegevens die een Partij verwerkt volgens deze verwerkersovereenkomst zal Partij vernietigen na verstrijken van de wettelijke bewaartermijn en/of op verzoek van Verwerkingsverantwoordelijke. Een wettelijke bewaartermijn is er bijvoorbeeld wanneer Partijen de persoonsgegevens moet bewaren om belastingtechnische redenen.
- 8.3. De V zal na de teruggave en/of vernietiging van de Persoonsgegevens schriftelijk aan de VV verklaren dat de V de Persoonsgegevens niet langer heeft.

9. Slotbepalingen

- 9.1. Deze verwerkersovereenkomst is onderdeel van de overeenkomst. Alle rechten en verplichtingen uit de overeenkomst zijn daarom ook van toepassing op deze verwerkersovereenkomst.
- 9.2. Bij eventuele tegenstrijdigheden tussen de bepalingen in de verwerkersovereenkomst en de overeenkomst, gelden de bepalingen uit deze verwerkersovereenkomst.
- 9.3. Afwijkingen van deze verwerkersovereenkomst zijn slechts geldig wanneer partijen dit samen schriftelijk afspreken.
- 9.4. Op deze verwerkersovereenkomst en de werkzaamheden van Partijen is het Nederlandse recht van toepassing.
- 9.5. Over eventuele geschillen tussen beide partijen bepaald de rechter in de rechtbank binnen het gebied waar het bedrijf van Verwerkingsverantwoordelijke is gevestigd

Aldus door beide partijen overeengekomen en ondertekend:

Partij 1

Ondertekend voor en namens:

Naam:

Functie:

Datum en plaats:

Handtekening:

Partij 2

Ondertekend voor en namens:

Naam:

Functie:

Datum en plaats:

Handtekening:

B.1.1.2 Voorbeeld bijlage 1

Overzicht te verwerken Persoonsgegevens

Registers van persoonsgegevens

Bij door xxxBedrijfxxx te verwerken persoonsgegevens wordt onderscheid gemaakt in persoonsgegevens voor het uitvoeren van onze dienstverlening enerzijds en relatiebeheer anderzijds.

Dienstverlening

Hiervoor ontvangt yyyBedrijfyyy van Verwerkingsverantwoordelijke een csv-bestand met daarin persoonsgegevens die benodigd zijn voor de verzending van drukwerk. Dit betreft, voor zover van toepassing bij desbetreffende opdracht/abonnee:

- Volledige naam inclusief aanhef en titel
- Bedrijfsnaam
- Adres
- Postcode en plaatsnaam
- Informatie ten behoeve het printen van mee te sturen acceptgiro's

Relatiebeheer

Ten behoeve van relatiebeheer en bedrijfsvoering heeft XXX, waar bekend, de volgende gegevens van bedrijf en/of contactpersonen vastgelegd.

- Bedrijf
 - Bedrijfsnaam/ -namen
 - Post- en bezoekadres inclusief postcode
 - Telefoon- en/of faxnummer
 - E-mail en/of website
 - Branche
- Contactpersonen
 - Volledige naam, inclusief aanhef, titel en/of voornaam
 - Telefoon- en/of fax- en/of mobiel telefoonnummer
 - Functie
 - Geslacht
 - Taal
 - Prive-adres en telefoonnummer

B.1.1.3 ICT maatregelen

Beschrijving hoe de leverancier de ICT beschermd

Beveiligingsmaatregelen Partij 1

In het kader van de AVG heeft Partij 1 waar noodzakelijk en voor zover mogelijk passende organisatorische en (ICT-)technische maatregelen getroffen om datalekken van persoons- en andere gegevens te voorkomen.

Beveiligingsmaatregelen Partij 2

In het kader van de AVG heeft XXX waar noodzakelijk en voor zover mogelijk de volgende maatregelen getroffen om datalekken van persoons- en andere gegevens te voorkomen.

Technisch

- Inloggen is mogelijk met uniek combinaties van gebruikersnaam en wachtwoord
- Gebruik van sterke wachtwoorden wordt afgedwongen, evenals het tweemaandelijks vernieuwen van het wachtwoord
- Gebruik van tweestaps-authenticatie en/of beveiligde verbindingen zijn ingericht voor e-mail, thuiswerken en bestandsaanlevering/-verwerking
- Een hardwarematige firewall, aangepaste gebruikersrechten en antivirus-software moeten werkplekken en servers behoeden voor kwaadwillenden.
- Updates voor antivirus-software, operating systemen en gebruikte software worden periodiek en/of automatisch uitgevoerd

Organisatorisch

- Procedures zijn vastgesteld voor in- en uit-dienst van medewerkers en voor ingebruikname en buitengebruikstelling van apparatuur
- Medewerkers worden met regelmaat herinnerd aan en zijn zich bewust van het belang van de bescherming van persoonsgegevens en daartoe ingerichte procedures
- Betrokken medewerkers hebben alleen toegang tot persoonsgegevens die zij nodig hebben voor het verrichten van hun werkzaamheden

De verwerker is zelf ISO-27001 gecertificeerd en garandeert dat alle subverwerkers tevens ISO 27001 gecertificeerd zijn.

B.1.2 Eenvoudig model (voor kleine leveranciers)

Dit is het standaard model die Check-Privacy adviseert om te gebruiken i.g.v. kleine leveranciers (ZZP-ers en/of bedrijven met minder dan 5 man personeel).

Verwerkersovereenkomst tussen:

partij 1 (VV) (bedrijf, naam, plaats) en

partij 2 (V) (bedrijf, naam, plaats)

Partijen komen overeen:

1. Dekking van de overeenkomst

Deze overeenkomst betreft het gebruik, het verwerken (processen) en de opslag van aan partij 2 verstrekte persoonsgegevens van partij 1 door partij 2. De overeenkomst gaat direct met het ondertekenen van deze overeenkomst in en is geldig tot en met schriftelijke opzegging door een van de partijen.

2. Instructies verwerking

Partij 2 gebruikt en slaat de persoonsgegevens alleen op voor de specifieke doeleinden van partij 1. Deze doeleinden, het gebruik, worden door partij 1 in een schriftelijke instructie aan partij 2 aangegeven. Gebruik daarbuiten of voor een ander of een eigen doel van partij 2 is niet toegestaan, ook niet het doorgeven van persoonsgegevens aan anderen.

3. Geheimhoudingsplicht

Alle personeel van partij 2 die kennis neemt van de persoonsgegevens is volledige geheimhouding verplicht. Alleen personeel dat met de persoonsgegevens moet verwerken, mag van de persoonsgegevens kennis nemen.

4. Beveiliging

Partij 2 zorgt voor een goede, beveiliging van de aan hem verstrekte persoonsgegevens, zowel technisch als in gebruik. Partij 1 zal de minimale eisen aan beveiligingsmaatregelen schriftelijk in de instructie aangeven

5. Onderaannemers

Partij 2 mag verwerking van persoonsgegevens niet uitbesteden of overdragen zonder schriftelijke toestemming van partij 1. Dat betekent ook dat anderen zonder die toestemming geen kennis mogen nemen van die persoonsgegevens. Aan onderaannemers die door partij 1 voor verwerking zijn toegestaan, worden dezelfde eisen gesteld als aan partij 2, die daarvoor volledig verantwoordelijk is.

6. Privacyrechten

Als een persoon een beroep doet op partij 1 op basis van zijn rechten, zal partij 2 daaraan volledig aan mee werken.

7. Andere verplichtingen

Als er, in het kader van de AVG, door autoriteiten of anderen vragen of assistentie aan partij 1 wordt gevraagd, zal partij 2 daaraan volledig meewerken.

8. Persoonsgegevens verwijderen

Na afloop van deze overeenkomst verwijdert partij 2 de persoonsgegevens van partij 1 of bezorgt die terug, al naar afspraak. Ook verwijdert hij kopieën.

9. Controles

Partij 2 werkt volledig mee aan controles van partij 1 of van instanties die door partij 1 zijn aangewezen. Partij 2 stelt alle informatie beschikbaar die nodig is om te kunnen controleren dat partij 1 aan de verplichtingen van de AVG voldoet of om aan te tonen dat partij 2 zich als verwerker houdt aan deze overeenkomst.

partij 1

partij 2

.....

.....

naam

naam

datum

datum